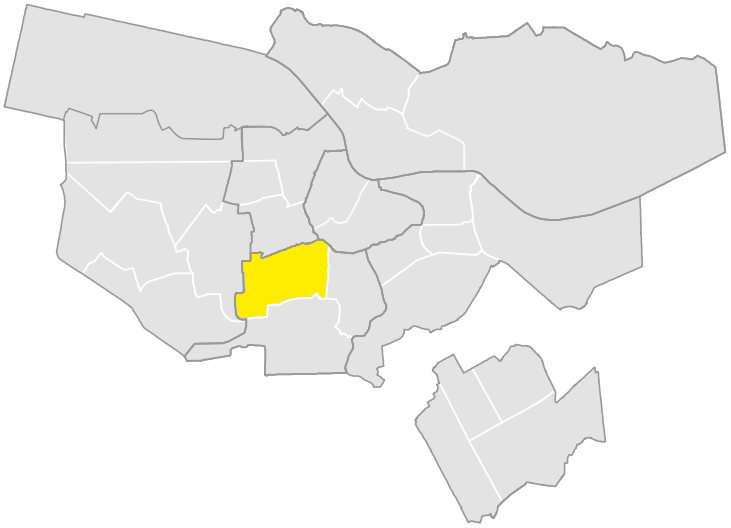
Gemeente Amsterdam

Gebiedsplan 2019 Oud-Zuid

In dit gebiedsplan leest u wat de belangrijkste onderwerpen zijn in gebied Oud-Zuid en wat de gemeente samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in 2019 per onderwerp gaat doen.

Inhoud

Inleiding 3

Prioriteit 1
Een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving 5

Prioriteit 2
Gevarieerd woningaanbod en verbondenheid in de buurt 12

Prioriteit 3
Meer zorg voor bewoners met een verborgen ondersteuningsbehoefte 16

Prioriteit 4
Meer kansen en weerbaarheid voor kinderen en jongeren 20

Prioriteit 5
Nieuw- en verbouw-plannen die goed in de leefomgeving passen 24

Prioriteit 6
Aandacht voor bijzondere plekken: Museumplein en Vondelpark 29

Inleiding

Kenmerken en ontwikkelingen

Oud-Zuid grenst aan De Pijp/Rivierenbuurt, Zuidas en aan de stadsdelen Centrum en Nieuw-West. De wijken zijn gebouwd in de 19de en begin 20ste eeuw. Oud-Zuid bestaat uit welgestelde woonbuurten als de Apollobuurt, de Willemsparkbuurt, het Museumkwartier en het Duivelseiland. Daarnaast zijn er meer gemengde buurten, zoals de Hoofddorppleinbuurt, de Schinkelbuurt en de Stadionbuurt, met elk een eigen karakter. Over het algemeen is Oud-Zuid een welvarend gebied met relatief hoog opgeleide bewoners. De betrokkenheid van bewoners bij de buurt en buurtgenoten is groot. Dat wil echter niet zeggen dat het overal en met iedereen goed gaat. In bepaalde buurten, waaronder de Stadionbuurt en de Schinkelbuurt, zien we vrij veel huishoudens die kampen met sociale en financiële problemen.
Het Museumplein, met zijn internationaal bekende musea en het Concertgebouw vormen het culturele hart en het internationale visitekaartje van de stad. Ook het Vondelpark trekt grote hoeveelheden bezoekers.
Oud-Zuid telt een groot aantal scholen met leerlingen uit de hele stad en uit de regio. Een vijfde van alle middelbare scholieren in Amsterdam gaat in Oud-Zuid naar school. Dat zorgt voor extra drukte in de openbare ruimte en in het verkeer.

De komende jaren vindt aan de rand van Oud-Zuid, rond de ring A10, in het uitbreidingsgebied van de Zuidas (Verdi) en in het Schinkelgebied, gebiedsontwikkeling plaats.

Totstandkoming van het gebiedsplan

Sinds 2016 werkt de gemeente met gebiedsagenda's waarin prioriteiten voor een periode van vier jaar zijn opgenomen. Deze agenda's zijn opgesteld op basis van analyses en in nauwe samenwerking met bewoners, ondernemers en organisaties in het gebied. Begin 2019 zal de gemeenteraad de nieuwe gebiedsagenda's 2019-2022 vaststellen.

De prioriteiten uit de gebiedsagenda 2019-2022 voor Oud-Zuid zijn:
- Een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving
- Gevarieerd woningaanbod en verbondenheid in de buurt
- Meer zorg voor bewoners met een verborgen ondersteuningsbehoefte
- Meer kansen en weerbaarheid voor kinderen en jongeren
- Nieuw- en verbouwplannen die goed in de leefomgeving passen
- Aandacht voor bijzondere plekken: Museumplein en Vondelpark

Op basis van de agenda wordt er jaarlijks een gebiedsplan gemaakt, met daarin de activiteiten die per prioriteit voor dat jaar op het programma staan. Het is geen uitputtende lijst van wat er allemaal in het gebied gebeurt, maar een overzicht van onderwerpen die dat jaar extra aandacht krijgen.
Het gebiedsplan van 2019 is een vervolg van de acties die in 2018 in gang zijn gezet. Het plan is tot stand gekomen in voortdurend overleg met bewoners, ondernemers en professionals.

Participatie

De gemeente hecht veel belang aan participatie en onderneemt verschillende acties op dit vlak. Bewoners- en vrijwilligersinitiatieven die een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de buurt ondersteunen we met subsidies. Ook betrekt de gemeente bewoners steeds vaker bij de uitvoering van projecten in de openbare ruimte.

Met de invoering van het gebiedsgericht werken en het aanstellen van de gebiedsteams kiest de gemeente ervoor om nauw samen te werken met de lokale partners. Het gebiedsteam heeft in eerste instantie de taak om signalen uit de wijk op te vangen en deze binnen de gemeente en bij het politiek bestuur onder de aandacht te brengen. Daarnaast onderhoudt het gebiedsteam intensief contact met bewoners en organisaties in de wijk om maatwerk te kunnen leveren bij het opstellen en uitvoeren van plannen.

Samenvatting van het gebiedsplan

Er komen niet alleen meer bezoekers naar Oud-Zuid, maar er wonen en werken ook steeds meer mensen. Die toename van bezoekers en bewoners leidt tot meer levendigheid op straat, maar ook tot meer afval en hinder door terrassen en geparkeerde fietsen op de stoepen. We streven naar een aantrekkelijke, duurzaam ingerichte openbare ruimte waar mensen prettig kunnen verblijven en zich soepel kunnen verplaatsen. Daarbij besteden we extra aandacht aan de bijzondere plekken in het gebied: het Museumplein en het Vondelpark.

In en rondom Oud-Zuid wordt de komende jaren veel gebouwd en verbouwd. We hebben aandacht voor de verschillende vormen van overlast die dit met zich meebrengt, en voor de bereikbaarheid van het gebied voor openbaar vervoer, langzaam verkeer en auto’s.

De bevolkingssamenstelling van Oud-Zuid is aan het veranderen, onder meer door de vergrijzing en de komst van nieuwe Amsterdammers, zoals internationals, statushouders, studenten en starters. Dit leidt tot een ‘tweedeling’ tussen (kans)arm en rijk. Wij vinden het van belang dat alle groepen prettig in het gebied kunnen leven en dat bewoners de gelegenheid krijgen elkaar te leren kennen. Voor kwetsbare groepen is er een uitgebreid hulp- en voorzieningenaanbod en we willen ervoor zorgen dat zij de juiste ondersteuning ook weten te vinden. Jongeren stimuleren we om deel te nemen aan activiteiten op het gebied van sport, educatie of cultuur. Daarnaast willen we deze groep weerbaarder maken tegen de verleidingen van alcohol en drugs en tegen de negatieve aspecten van het gebruik van sociale media.

fotograaf: Victoria Ushkanova

Prioriteit 1
Een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving

Er komen niet alleen meer bezoekers naar Oud-Zuid, er wonen en werken ook steeds meer mensen. Bovendien wordt er meer gerecreëerd in de openbare ruimte. We zien dan ook dat het steeds voller wordt in de openbare ruimte en dat de drukte in het auto- en fietsverkeer toeneemt. Door de populariteit van het online winkelen stijgt het aantal pakketbezorgingen en ook zijn er meer maaltijdbezorgers. Het centrummilieu breidt zich uit, waardoor Oud-Zuid meer bezoekers krijgt. De groei van het aantal bezoekers en bewoners leidt tot meer levendigheid op straat, maar ook tot meer afval en hinder door terrassen en geparkeerde fietsen op de soms erg smalle stoepen.
In Oud-Zuid zijn veel middelbare scholen gevestigd, waardoor er grote groepen jongeren in de openbare ruimte verblijven. Dit leidt soms tot overlast voor bewoners. We streven naar een aantrekkelijke, duurzaam ingerichte openbare ruimte waar mensen aangenaam kunnen verblijven en zich soepel kunnen verplaatsen.

Wat gaan we doen in 2019?

Doelstelling 1.1
Meer ruimte voor fietsers en voetgangers

Er zijn steeds meer fietsers en voetgangers in Oud-Zuid en de openbare ruimte moet toegankelijk en veilig blijven voor deze verkeersstromen. Door het verbeteren van belangrijke fietsroutes in Oud-Zuid, zoals de Schinkelroute en de Zeilstraat, het verbreden van fietspaden en het aanleggen van fietsstraten, maken we ruimte voor fietsers. Ook zorgen we voor goede looproutes voor voetgangers.

Activiteit 1.1.1: Verbetering van de kwaliteit van de voet- en fietspaden in Oud-Zuid
In de Gabriël Metsustraat en de Johannes Vermeerstraat worden zowel voet- als fietspaden verbeterd of aangelegd. Daarnaast verkennen we hoe we de Honthorststraat kunnen verbeteren voor voetgangers. Door de Van der Veldestraat opnieuw in te richten verbeteren we de situatie voor voetgangers. Op het Olympiaplein worden de fietspaden verbeterd.
In 2020 zal ook de Heemstedestraat worden verbeterd en worden voorzien van vrijliggende fietspaden. Hiervoor zullen in 2019 voorbereidende werkzaamheden worden uitgevoerd.

Activiteit 1.1.2: Oplossingen vinden voor voldoende parkeercapaciteit voor fietsers
Op verschillende plekken in Zuid gaan we de fietsparkeercapaciteit verbeteren. Samen met bewoners en ondernemers werken we bijvoorbeeld aan een betere inrichting van het Cornelis Schuytplein en de Van der Veldestraat, waarbij we ook kijken naar de mogelijkheden voor verbetering van de fietsparkeerplekken. Daarnaast gaan we op diverse locaties autoparkeervakken opheffen ten behoeve van fietsparkeren. Op deze manier werken we aan vermindering van overlast door geparkeerde fietsen en meer ruimte voor voetgangers.

Activiteit 1.1.3: Pilot Beethovenstraat voor betere doorstroming voor fietsers en betere begaanbaarheid voor voetgangers
In de Beethovenstraat starten we een pilot om het gedeelte tussen de Stadionweg en de Prinses Irenestraat te verlevendigen en de doorstroming van en naar Zuidas te bevorderen. Samen met de buurt gaan we onderzoeken welke fysieke maatregelen we hiervoor kunnen nemen.
Daarnaast willen we bij wijze van proef meer ruimte voor voetgangers en fietsers creëren tussen de Stadionweg en de Stadionkade door een aantal autoparkeervakken op te heffen en in te richten voor fietsparkeren. Als de proef succesvol is, kan de nieuwe inrichting definitief worden gemaakt tijdens het groot onderhoud dat voor de zomer van 2019 gepland staat.

Activiteit 1.1.4: Inventariseren integrale aanpak herinrichting van de Zeilstraat
De Zeilstraat staat bekend als een drukke en florerende smalle stadsstraat met veel tram-, fiets-, vracht- en autoverkeer. Omwonenden en ondernemers ervaren knelpunten, bijvoorbeeld door laden en lossen, verkeersdruk en druk op de openbare ruimte. We onderzoeken of er mogelijkheden zijn om de Zeilstraat verkeersveiliger en aantrekkelijker te maken als winkelgebied. Hierna wordt bekeken of en hoe dit uitgevoerd kan worden.

Doelstelling 1.2
Minder autobewegingen in Oud-Zuid

Nu de binnenstad autoluw dan wel autovrij wordt gemaakt, willen wij ervoor waken dat in de omliggende buurten het verkeer, de parkeerdruk en de bijbehorende luchtvervuiling toenemen. Dat is des te meer van belang omdat het goederen- en bestelverkeer met zijn vele laad- en losbewegingen al voor hinder zorgt in de krappe openbare ruimte.
Om de overlast door autoverkeer te beperken, treffen we parkeermaatregelen, reguleren we het vrachtverkeer en sturen we aan op een efficiënte vorm van bedrijfsafvalinzameling. De aanwezigheid van de Noord/Zuidlijn zal ertoe leiden dat meer mensen de auto laten staan, maar doordat tramlijn 16 is opgeheven, zijn sommige delen van Oud-Zuid nu minder goed te bereiken met het openbaar vervoer.

Activiteit 1.2.1: Onderzoek naar verminderen parkeerdruk Concertgebouwbuurt

Vanuit de Concertgebouwbuurt zijn signalen binnengekomen dat bewoners op zondag hun auto niet meer kwijt kunnen, omdat bezoekers die dag gratis hun auto in de buurt kunnen parkeren.
Hier wordt veel gebruik van gemaakt, bijvoorbeeld om over te stappen op het openbaar vervoer of om in de buurt te winkelen, te recreëren et cetera. In 2019 gaan we verkennen hoe voor bezoekers ook op zondag betaald parkeren ingevoerd kan worden, om zo de leefbaarheid voor de bewoners te verbeteren.

Activiteit 1.2.2: Onderzoek naar efficiëntere bedrijfsafvallogistiek en -inzameling

Verschillende Bedrijveninvesteringszones (BIZ's) in Oud-Zuid geven aan behoefte te hebben aan een efficiëntere afvallogistiek. Als de ondernemers gezamenlijk één contract sluiten, vermindert dit het aantal vuilophaalritten. De gemeente stimuleert de geïnteresseerde BIZ's bij dit proces.

Activiteit 1.2.3: Verkennende gesprekken voor verbetering stadslogistiek

De belangrijkste bron van luchtvervuiling in Oud-Zuid is het verkeer. Het mengsel van uitlaatgassen die worden uitgestoten op de snelwegen en in de stad zorgen voor relatief hoge concentraties luchtvervuiling.
Door verkennende gesprekken te voeren met ondernemers, vervoerders en bewoners willen we inzicht krijgen in de verschillende belangen, wensen en obstakels. Aan de hand daarvan kunnen we samen zoeken naar mogelijkheden om het aantal vervoersbewegingen door leveranciers te beperken en naar slimmere en schonere manieren van bevoorrading.

Doelstelling 1.3
Regenbestendiger Museumkwartier en Stadionbuurt

Doordat er bomen worden gekapt en veel (binnen)tuinen worden betegeld, krijgt de buurt een steeds steniger karakter. Bij hevige regenbuien ontstaat er vooral in het Museumkwartier en de Stadionbuurt wateroverlast. In het kader van het programma Rainproof onderzoeken wij in hoeverre er bij herinrichtingsprojecten in de openbare ruimte maatregelen kunnen worden doorgevoerd om de buurten regenbestendiger te maken. Ook gaan we bewoners erop wijzen dat zij zelf een bijdrage kunnen leveren door aanpassingen in hun tuin.

Activiteit 1.3.1: Het doorvoeren van regenbestendigheids- en hittestressmaatregelen

Veel straten van Oud-Zuid liggen lager dan omliggende straten in de wijk. Hierdoor is het niet mogelijk om na extreme regenbuien voldoende water af te voeren via het riool. In het Museumkwartier en de Stadionbuurt gaan we, in straten waar we toch al aan de slag gaan, de werkzaamheden voor het programma Rainproof uitvoeren. Rainproof is een initiatief om samen met bewoners, bedrijven, kennisinstellingen en overheid de stad bestand te maken tegen de vaker voorkomende zware regenbuien. Daarnaast werken we op basis van de kansenkaarten voor het Vondelpark en het Museumplein uit 2018 verder om Oud-Zuid bestand te maken tegen wateroverlast en hittestress. In deze kansenkaarten is in samenwerking met belanghebbenden in deze gebieden een inventarisatie gemaakt van mogelijkheden ter verbetering van de inrichting en het gebruik van de openbare ruimte.

Activiteit 1.3.2: Maatregelen onderzoeken voor een regenbestendige Stadionbuurt

Vanaf 2020 zullen in verschillende straten in de Stadionbuurt werkzaamheden worden uitgevoerd, waarbij we meteen maatregelen treffen om het regenwater beter af te voeren of te bergen. In 2019 willen we ook bewoners betrekken bij het tegengaan van wateroverlast en gaan we initiatieven voor vergroening stimuleren.

Doelstelling 1.4
Bevordering energie- en grondstoffentransitie

Amsterdam heeft grote ambities op het gebied van het klimaat en er worden stappen gezet op weg naar duurzaam energie- en grondstoffengebruik. Zo streeft de gemeente naar een aardgasvrije stad in 2040. In Oud-Zuid hebben verschillende bewoners en ondernemers initiatieven ontplooid voor een duurzamere buurt. We ondersteunen deze initiatieven en bekijken hoe hier uitvoering aan gegeven kan worden.

Activiteit 1.4.1: Stimuleren van initiatieven uit de buurt op het gebied van duurzaamheid en vergroening

We willen initiatieven faciliteren op het gebied van het aardgasvrij maken van woningen en duurzaamheid (of energietransitie) in het algemeen. In 2019 voeren we een inventarisatie uit van kansrijke projecten in de Stadionbuurt/IJsbaanpad.
Ook stimuleren we initiatieven voor meer groen en biodiversiteit in de buurt, bijvoorbeeld voor het vergroenen van platte daken, voor een meer diverse beplanting, moestuinen in eigen beheer en het vergroenen van speeltuinen.

Activiteit 1.4.2: Woningen verduurzamen

Bij renovaties worden nemen woningcorporaties al veel energiebesparende maatregelen. Om verduurzaming van de bestaande woningvoorraad verder te bevorderen, onderzoeken we samen met !Woon, bewoners, particuliere eigenaren en woningcorporaties de mogelijkheden om ook individuele panden te verduurzamen.

Activiteit 1.4.3: Investeren in warmtenetten

De gemeente start in januari 2019 met groot onderhoud aan de Stadionkade, tussen de Achillesstraat en het Stadionplein. Bestaande bestrating en leidingen zijn dringend aan vervanging toe. Het werk, dat loopt tot en met augustus 2020, wordt gecombineerd met werkzaamheden van Nuon, Waternet en Liander. Nuon gaat in 2019 en 2020 op deze locatie en aan de zuidzijde van het Olympisch Stadion aan het werk om twee warmtenetten met elkaar verbinden. Dit zal bijdragen aan de ambitie van

Amsterdam om de CO2-uitstoot tot 2025 met 40 procent te reduceren. In 2040 moet het warmtenet in Amsterdam 230.000 woningen bedienen. We blijven in gesprek met de bewoners over de gevolgen van de werkzaamheden.

Doelstelling 1.5
Een aantrekkelijkere openbare ruimte

Bewoners en ondernemers zijn over het algemeen tevreden over hun buurt, maar rommel op straat blijft hun een doorn in het oog. Ook ondervinden zij hinder van verkeerd aangeboden afval en van geparkeerde fietsen, met name in Duivelseiland en in de Schinkelbuurt, waar de stoepen smal zijn.
Op de Schinkeleilanden wordt steeds meer gerecreëerd. Dat leidt soms tot overlast, onder meer in de vorm van lawaai en vervuiling. We zullen maatregelen treffen om te voorkomen dat recreatie ten koste gaat van de verblijfskwaliteit en de leefbaarheid voor omwonenden.
In een aantal buurten ondernemen bewoners actie om de buurt aantrekkelijker te maken, onder andere door meer groen aan te brengen. Deze initiatieven ondersteunen we.

Activiteit 1.5.1: Gebiedsgerichte aanpak van afvaloverlast
We gaan extra inzetten op locaties waar veel overlast is door verkeerd aangeboden huishoudelijk afval en grofvuil. Dit doen we onder meer door de adoptie van prullenbakken en ondergrondse containers verder te stimuleren en de routes voor het ophalen van grofvuil in Oud-Zuid te optimaliseren.
De aanwijzingen op de ondergrondse containers worden verbeterd en in buurten waar dat nodig is worden huis-aan-huis afvalwijzers verspreid. We rusten papiercontainers uit met zogenaamde kartonkleppen, zodat de containers geschikter worden voor kartonnen dozen.

Activiteit 1.5.2: Integraal aanpakken van de overlast op de Schinkeleilanden
De Schinkeleilanden zijn een geliefde sport-, picknick- en zwemlocatie. Ook neemt de drukte op het water rondom de eilanden toe. In 2019 gaan wij verkennen met welke maatregelen wij de overlast van lukraak geparkeerde fietsen, afval, lawaai, plezierboten en zwemmers in de Schinkel het best kunnen aanpakken. Daarbij denken we aan de inzet van een toezichthouder, meer handhaving en extra aandacht voor de afvalproblematiek.

Activiteit 1.5.3: Analyse scholierenoverlast
Al een aantal jaren is er sprake van scholierenoverlast in de openbare ruimte. Dit betreft onder andere de zogenaamde snoep- en wietroutes. Scholieren laten afval achter, zijn vaak luidruchtig, gebruiken soms alcohol en drugs en in sommige gevallen intimideren zij anderen. We gaan een analyse van deze problematiek maken, op basis waarvan we een effectieve, gezamenlijke aanpak van scholierenoverlast gaan ontwikkelen en implementeren. Met een paar middelbare scholen in de omgeving van het Museumplein zijn we hierover in gesprek. Ook willen we werkafspraken maken met de parkeergarage op het Museumplein, bijvoorbeeld om rondhangende scholieren te weren in de garage.

Activiteit 1.5.4: Samen met de buurt de leefbaarheid van Duivelseiland verbeteren
Bewoners van Duivelseiland ervaren veel overlast als het gaat om zaken als afval en fietsparkeren. In deze buurt willen we in gesprek gaan met de bewoners, om te onderzoeken wat zij zelf kunnen bijdragen aan de oplossing van de problematiek en hoe wij effectiever met de bewoners kunnen samenwerken.

Activiteit 1.5.5: Onderzoek naar inrichting Cornelis Schuytplein als ontmoetingsplek

Initiatiefnemers Stadsdorp Vondeldorp en BIZ Cornelis Schuytstraat hebben voorgesteld om van het plein aan de Cornelis Schuytstraat een ontmoetingsplek te maken waar jong en oud bij elkaar komen. Er is een werkgroep opgericht, waaraan ook buurtbewoners deelnemen. Deze gaat op zoek naar consensus over het basisontwerp. We starten met een proefopstelling van dit basisontwerp om te kijken of het gebruik van het plein hierdoor verbetert. Na een proef van drie maanden willen we met de buurt onderzoeken of bepaalde ingrepen op het plein hebben geleid tot vermindering van de overlast en verbetering van de verblijfskwaliteit. Daarna zoeken we naar middelen om het gewenste ontwerp ten uitvoer te brengen. Ook de betrokken partijen zullen hieraan bijdragen.

Activiteit 1.5.6: Opknappen van monumentale speeltuinen

In 2018 zijn de door Aldo van Eyck ontworpen speeltoestellen in kaart gebracht. Deze illustreren de visie op het gebruik van de stad door de gerenommeerde architect, waarbij ongebruikte plekken in de stad tot architectonisch interessante speelplaatsen werden omgevormd. Door hun nadrukkelijke aanwezigheid (in visuele kracht en in aantal) vormen deze speelplaatsen een belangrijk stedenbouwkundig element. In 2019 gaan we op enkele locaties in Oud-Zuid de speeltoestellen opknappen.

Activiteit 1.5.7: Het Kubusbomenpleintje voorzien van groen en kunst

Op het westelijk deel van het Olympiaplein bij de Marathonweg gaan we de afwatering in het plantsoen verbeteren. Ook loopt er een bewonersinitiatief voor het plaatsen van een kunstwerk.

Activiteit 1.5.8: Mogelijkheden voor verbeteringen op het voorterrein van het Olympisch Stadion verkennen

In samenwerking met de BIZ, bewoners en gebruikers verkennen we welke maatregelen mogelijk zijn om dit plein aantrekkelijker te maken. Het uitgangspunt is daarbij dat het plein te gebruiken blijft als evenemententerrein.

Doelstelling 1.6
Winkelgebieden met een divers aanbod en een hoge kwaliteit

In Oud-Zuid verschijnen steeds meer winkels die gericht zijn op toeristen, en in sommige winkelstraten dreigt een monocultuur te ontstaan. Deze trends kunnen ertoe leiden dat de winkelgebieden minder aantrekkelijk worden. Ook het feit dat vastgoedeigenaren winkelpanden steeds vaker als een goede investering zien, brengt een risico op verschraling van het aanbod met zich mee. Door het streven van de gemeente om bezoekers meer over de stad te verspreiden en door de uitbreiding van Zuidas en station Amsterdam-Zuid bestaat de kans dat deze trend nog sterker wordt.
Om dit alles tegen te gaan is het van belang dat ondernemers zich verenigen en zich gezamenlijk inzetten voor kwaliteit en diversiteit. Daarnaast varen winkelgebieden er wel bij als ze met elkaar verbonden worden. We verkennen de mogelijkheden om de Beethovenstraat met Zuidas te verbinden en Hoofddorpplein-Zeilstraat met de Amstelveenseweg.

Activiteit 1.6.1: Straatgerichte aanpak winkeldiversiteit

In 2019 gaat het bureau Onderzoek, Informatie en Statistiek van de gemeente Amsterdam de winkelstraatsamenstelling in de Van Baerlestraat en Roelof Hartstraat onderzoeken. Op basis van de resultaten werken het stadsdeel, ondernemers en vastgoedeigenaren intensief samen aan het behoud van een aantrekkelijke en gevarieerde winkelstraat. We kijken daarbij ook naar de ervaringen in stadsdeel Centrum.

Activiteit 1.6.2: Ondernemers informeren over hun huurrechten

De druk op de huurmarkt voor horeca- en winkelruimtes neemt toe. Kleine zelfstandig ondernemers krijgen te maken met forse huurstijgingen of huurcontracten die worden beëindigd. Dit bedreigt ondernemingen in hun voortbestaan, wat een verschralend effect heeft op het winkelaanbod. Huurders van bedrijfspanden zijn in Nederland juridisch goed beschermd, maar zij zijn daar vaak niet van op de hoogte. In 2019 organiseren we verschillende bijeenkomsten waarin de juridische praktijk toegelicht wordt en ondernemers praktische, uitvoerbare tips krijgen.

Prioriteit 2
Gevarieerd woningaanbod en verbondenheid in de buurt

De bevolkingssamenstelling van Oud-Zuid is aan het veranderen. Dat komt onder meer door de vergrijzing en de komst van nieuwe Amsterdammers, zoals internationals, statushouders, studenten en starters. Verder strijden we tegen de groeiende tweedeling tussen arm en rijk. Door de hoge woningprijzen zijn er in de laatste jaren vooral kapitaalkrachtige mensen in Oud-Zuid komen wonen. Zij worden de buren van mensen die al lange tijd in Oud-Zuid wonen en die een stuk minder rijk zijn.
Doordat het gebied zo gewild is, wordt het voor ouderen die willen verhuizen naar een passende woning en voor gezinnen met opgroeiende kinderen moeilijker om een betaalbare woning in hun eigen buurt te vinden.
De verandering in de bevolkingssamenstelling heeft tot gevolg dat er minder contact is tussen buurtgenoten. Wij vinden het van belang om het gebied voor alle groepen toegankelijk te houden en om bewoners de gelegenheid te bieden elkaar te leren kennen.

Wat gaan we doen in 2019?

Doelstelling 2.1
Ruimer woningaanbod voor ouderen en huishoudens met een middeninkomen

Het aantal ouderen neemt toe, met name in het Museumkwartier. Ouderen, over het algemeen een kwetsbare groep, worden geacht zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen. In Oud-Zuid staan echter voornamelijk vooroorlogse portiekwoningen met trappen die voor ouderen een probleem kunnen gaan vormen. Een deel van de ouderen woont in veelkamerwoningen, waar veel vraag naar is onder gezinnen. Verhuizen is voor deze groep vaak een hele opgave; goede informatie en begeleiding is dan ook essentieel. Daarnaast willen we nieuwe woon/zorgconcepten faciliteren die bijdragen aan een leefbare omgeving voor ouderen.
Ook voor huishoudens met een middeninkomen is het op dit moment zeer moeilijk om een woning te vinden in de stad. In de komende jaren willen we het woningaanbod voor deze groep uitbreiden.

Activiteit 2.1.1: Informatievoorzieningen ouderenhuisvesting optimaliseren
Om ervoor te zorgen dat de verhuisregelingen 'Van Hoog naar Laag' en 'Van Groot naar Beter' bekend zijn bij de doelgroep, gaan we zorgen voor uitgebreidere voorlichting. We zetten wooncoaches in en organiseren een woningruilmarkt.

Activiteit 2.1.2: Zoeken naar een locatie voor initiatief OdenseThuis
OdenseThuis is een particulier initiatief voor een nieuwe woonvorm, waarin mensen met beginnende dementie in een huiselijke setting verblijven, onder regie van vrienden, familie en mantelzorgers. We ondersteunen en faciliteren dit plan en zijn samen met de initiatiefnemers op zoek naar een geschikte locatie om OdenseThuis in onder te brengen.
Daarnaast ondersteunen we ook andere bewonersinitiatieven die eraan bijdragen dat mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen.

Activiteit 2.1.3: Nieuwe prestatieafspraken woningcorporaties
Met woningcorporaties worden in 2019 de prestatieafspraken hernieuwd (deze afspraken worden vanaf 2020 van kracht), waarbij de gemeente inzet op behoud van de voorraad sociale huurwoningen in Oud-Zuid. Daarnaast streeft de gemeente naar meer gemengde wijken.

Activiteit 2.1.4: Middensegmentwoningen realiseren op het Havenstraatterrein
In 2019 werken we verder aan de ontwikkeling van het Havenstraatterrein en worden de eerste tenders gehouden voor de bouw van circa vijfhonderd woningen in dit gebied. Hierbij zetten we vooral in op koop- en huurwoningen in het middensegment, en sociale huur.

Activiteit 2.1.5: Aanpassing in de regelgeving voor woningdelen
Steeds vaker worden vergunningen aangevraagd voor het opdelen van appartementen, bijvoorbeeld om er studentenwoningen van te maken. Dit gaat vaak ten koste van grotere particuliere huurwoningen, geschikt voor gezinnen. We onderzoeken daarom de mogelijkheden om het woningdelen te beperken, bijvoorbeeld door quota in te stellen per straat of gebied.

Activiteit 2.1.6: Woningen creëren door bestaande panden te transformeren
Er worden onder meer ouderenwoningen gerealiseerd in de voormalige Valeriuskliniek. Ook in het KPN-gebouw aan de Hobbemakade komen woningen.

Doelstelling 2.2
Meer ontmoeting en verbondenheid tussen en binnen verschillende groepen Amsterdammers

Oud-Zuid beschikt over een rijk verenigingsleven en de bewoners tonen zich sterk betrokken bij hun leefomgeving. Om de verbondenheid in stand te houden, is het van belang dat ook nieuwe en tijdelijke bewoners snel het gevoel krijgen dat ze deel uitmaken van een gemeenschap. Met name statushouders en internationals hebben aangegeven behoefte te hebben aan meer contacten in hun buurt.

Activiteit 2.2.1: Dialoog stimuleren tussen statushouders en andere buurtbewoners
Stichting Dialoog in Actie organiseert gesprekken rondom actuele onderwerpen tussen statushouders en andere bewoners in de wijk. Het doel is elkaar te leren kennen en tegelijkertijd de statushouders de kans te geven Nederlands te leren. Deze bijeenkomsten zullen ook in Oud-Zuid plaatsvinden.

Activiteit 2.2.2: Samenwerking tussen LHBTI-organisaties stimuleren
We willen de onderlinge samenwerking tussen LHBTI-groepen versterken door met en voor deze doelgroep bijeenkomsten te organiseren in Zuid. Ook zal in samenwerking met de betrokken partners een zogenoemde ‘regenboogwerkgroep’ in Zuid worden opgezet, die zich ten doel stelt de zichtbaarheid van LHBTI’ers te vergroten en hun acceptatie te bevorderen. In 2019 worden minimaal drie bijeenkomsten georganiseerd.

Activiteit 2.2.3: Stimuleren buurtfunctie Moskee de Vrede
Moskee de Vrede organiseert al geruime tijd maatschappelijke activiteiten, voornamelijk gericht op de eigen achterban. De moskee streeft ernaar ook een plek te worden waar andere buurtbewoners elkaar ontmoeten, onder andere door de ruimte beschikbaar te stellen voor maatschappelijke activiteiten.

Activiteit 2.2.4: Nieuwe kunstwerken plaatsen op het Emmaplein
Een aantal actieve bewoners van de Willemsparkbuurt, die zich verenigd hebben onder de naam Kunstgroep Amsterdam, wil verschillende kunstwerken van grote en bekende kunstenaars toevoegen aan de beeldentuin op het Emmaplein. Het Emmaplein wordt hierdoor een aantrekkelijker verblijfsplein waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten. Het stadsdeel speelt hierin een faciliterende rol en helpt met het zoeken naar en het verwerven van de kunstwerken.

Activiteit 2.2.5: Pilot: taalvaardige bewoners helpen buurtgenoten die de taal aan het leren zijn
Bij wijze van pilot benaderen we gepensioneerden en andere geïnteresseerde bewoners in Oud-Zuid met de vraag of zij als vrijwilliger bewoners die het Nederlands nog moeten leren, daarbij willen helpen. Zo worden deze bewoners uit hun isolement gehaald en nemen hun zelfredzaamheid en zelfvertrouwen toe. Hiermee stimuleren we tegelijkertijd ontmoetingen tussen buurtgenoten.

Activiteit 2.2.6: Pilot met buurtgidsen

We willen in de Stadionbuurt een pilot starten met buurtgidsen. Bewoners worden opgeleid tot een gids die nieuwe bewoners, onder wie internationals, wegwijs kan maken in de buurt en de verhalen en geschiedenis van de wijk kan vertellen aan nieuwe buurtgenoten. Er wordt een route uitgestippeld langs lokale initiatieven en ondernemers.
Het doel van dit project is dat (nieuwe) mensen een warm welkom krijgen in de buurt, de buurt leren kennen en buurtbewoners ontmoeten. Een welkom neveneffect is dat lokale initiatieven meer bekendheid krijgen. De buurtgids verzamelt ook de vragen die tijdens de rondleiding gesteld worden en zorgt ervoor dat deze worden beantwoord. Deelnemers aan de rondleiding worden geselecteerd op basis van gegevens van de Basisregistratie Personen en krijgen een persoonlijke uitnodiging van de gemeente.

Prioriteit 3
Meer zorg voor bewoners met een verborgen ondersteuningsbehoefte

Oud-Zuid staat bekend om zijn sociaal-economisch sterke buurten, maar omvat ook buurten waar een stapeling van sociaal-maatschappelijke problematiek te vinden is. De meeste kwetsbare groepen, waaronder statushouders en mensen met een GGZ-achtergrond of een licht verstandelijke beperking, wonen in de Stadion- en Schinkelbuurt. Voor bewoners die hulp of ondersteuning nodig hebben, is er een breed spectrum aan voorzieningen, maar voor een deel van deze groep rust er een taboe op het vragen om hulp. Wij willen ook deze mensen bereiken.
Het is ook van belang om de binding van de kwetsbare bewoners met hun buurt en hun buurtgenoten te verstevigen, zodat onnodige overlast en onbegrip kunnen worden voorkomen.
In Oud-Zuid wonen relatief veel ouderen die op bepaalde vlakken ondersteuning nodig hebben om zelfstandig te kunnen blijven wonen. Het aantal ouderen zal met name in het Museumkwartier de komende jaren nog flink toenemen, waardoor ook de vraag om ondersteuning zal stijgen.

Wat gaan we doen in 2019?

Doelstelling 3.1
Meer zicht op verborgen eenzaamheid, armoede en andere ondersteuningsbehoeften

Zowel uit de wijken met relatief veel kwetsbare bewoners als uit de welvarender buurten komen signalen van armoede en eenzaamheid. Sommige personen met een hulpvraag beschouwen dit als een taboe, waardoor zij moeilijk te bereiken zijn. We willen beter zicht krijgen op de problematiek, zodat we eerder ondersteuning of hulp kunnen bieden. Daarnaast willen we ervoor zorgen dat bewoners beter geïnformeerd worden over het hulp- en ondersteuningsaanbod in hun buurt.

Activiteit 3.1.1: Continuering van het project 'Zicht op signalen in Zuid'
In 2018 zijn we gestart met het organiseren van informatiebijeenkomsten om sleutelfiguren uit de buurt en medewerkers van woningbouwcoöperaties te helpen met het signaleren en bespreekbaar maken van armoede, eenzaamheid en andere ondersteuningsbehoeften. In 2019 gaat het project door met het begeleiden van de huidige deelnemers en het werven van nieuwe. De samenwerking met de betrokken partijen wordt versterkt. Er worden vier trainingen en drie vervolgtrainingen gegeven en we organiseren intervisie en begeleiding voor de mensen die de trainingen al hebben gevolgd.

Activiteit 3.1.2: Uitbreiding van Welzijn op Recept
In het stedelijk programma Welzijn op Recept werkt de gemeente nauw samen met huisartsen om Amsterdammers met psychosociale klachten naar een welzijnscoach te verwijzen, die samen met de deelnemer verkent welke welzijnsactiviteiten bij deze persoon aansluiten. In 2019 willen we de bekendheid van het programma onder huisartsen in Oud-Zuid vergroten, onder andere door samen met de partners een stedelijke campagne op te zetten. Ook gaan we verkennen hoe we het programma kunnen versterken door andere zorgpartijen erbij te betrekken.

Activiteit 3.1.3: Vraagzuilen plaatsen voor doorgeleiding naar het zorg- en welzijnsaanbod in de wijk
Op drie plekken in Oud-Zuid worden vraagzuilen geplaatst. Amsterdammers met een ondersteuningsvraag kunnen via deze digitale zuilen contact opnemen met een medewerker van de organisatie achter de vraagzuilen (KOPPL) en worden na het beantwoorden van enkele eenvoudige vragen gekoppeld aan een passend aanbod in de wijk. De gekozen organisatie neemt binnen een week contact op met de bewoner.

Activiteit 3.1.4: Realiseren van een dementievriendelijke wijk
In 2018 zijn verschillende activiteiten gestart voor het realiseren van een dementievriendelijkere samenleving. De activiteiten worden geëvalueerd en succesvolle activiteiten continueren we.
Met trainingen voor winkelpersoneel wordt het begrip voor bewoners met dementie vergroot.
In de vier jaar durende pilot 'Social Trial' ontvangen mensen met dementie naast medische, ook psychosociale ondersteuning, met behulp van een gids. In de pilot onderzoeken we hoe deze gidsrol het beste kan worden vormgeven.

Doelstelling 3.2
Ondersteuning die beter is afgestemd op de behoefte van de doelgroep

Verschillende vormen van (psycho)sociale problematiek – zoals dementie, armoede en eenzaamheid – vragen om verschillende benaderingen. Er zijn buurten waar een specifieke doelgroep overheerst. In het Museumkwartier zien we bijvoorbeeld vooral ouderen, voor wie verminderde mobiliteit en vereenzaming een reëel probleem kunnen vormen, en in de Marathonbuurt juist meer mensen met een GGZ-achtergrond. Dit vraagt om een gebiedsgerichte aanpak, zodat we alle specifieke doelgroepen kunnen bereiken en mensen met een hulpvraag aan de juiste zorg-, welzijns- en ondersteuningsvoorzieningen kunnen koppelen.

Activiteit 3.2.1: Financieel misbruik van ouderen helpen tegengaan

We willen financieel misbruik van ouderen tegengaan. Daartoe gaat een netwerk van professionals van start waarin commerciële en niet-commerciële, private en publieke partijen hun kennis delen en bundelen. In het netwerk zitten bijvoorbeeld Veilig Thuis, politie, notarissen, wijkverpleegkundigen, banken, ouderenbonden, juristen, bewindvoerders en (thuis)zorginstellingen. Door de korte lijntjes die zo ontstaan kunnen signalen van financieel misbruik adequaat worden opgepakt.
De expertise van banken, bewindvoerders, accountants en juristen komt ter beschikking van zorg- en welzijnsmedewerkers en vice versa. Deze activiteit komt voort uit de pilot ‘Populatiegerichte zorg’ die in 2018 is uitgevoerd.

Activiteit 3.2.2: Blijvend ondersteunen van buurtkamers als ontmoetingsplek

In Oud-Zuid komen in verschillende buurtkamers veel bewoners met elkaar in contact. We willen de kracht van deze ontmoetingsplekken vergroten door de programmering van bestaande buurtkamers te versterken. Ook willen we nieuwe plekken creëren, voor verschillende doelgroepen. Het Huis van de Wijk Olympus verhuist van het Hygiëaplein naar de Olympiaweg en blijft behouden voor de Stadionbuurt. Met Stadsdorp Vondeldorp zoeken we naar een nieuwe ontmoetingslocatie en in de Marathonbuurt zetten we de ontmoetingsplek in het Argo-gebouw in voor activiteiten voor jongeren en andere buurtbewoners.

Activiteit 3.2.3: De weerbaarheid van ouderen vergroten

Voor ouderen in Oud-Zuid zijn er diverse activiteiten die gericht zijn op vergroting van hun weerbaarheid. Voorbeelden hiervan zijn de voorlichtingsbijeenkomsten over babbeltrucs en brandveiligheid, de zelfverdedigingscursus Ouderen met Power en een valtraining. De locaties voor deze bijeenkomsten worden in de loop van het jaar gekozen, onder meer op basis van inbraakcijfers.

Activiteit 3.2.4: Zzp-netwerk Oud-Zuid ondersteunen

Een aanzienlijk deel van de zelfstandigen ervaart financiële stress. In 2018 is onderzoek gedaan naar de ervaringen van deze groep met de aanwezige voorzieningen en naar mogelijke oplossingen. Ook is onderzocht hoe de gemeente en het bedrijfsleven kunnen bijdragen. Na afloop heeft een kerngroep van zzp’ers uit Amsterdam-Zuid een werkplan opgesteld. In 2019 gaan we de actiepunten uit dit plan uitvoeren met het doel de positie van zelfstandigen te verbeteren.

Doelstelling 3.3
Intensievere samenwerking tussen professionals, bewoners en ondernemers die hun buurtgenoten willen helpen

Oud-Zuid telt veel ondernemers, stadsdorpen en actieve bewoners die iets voor buurtbewoners willen betekenen. We werken al veel samen met bewoners en bewonersorganisaties om hun ideeën en initiatieven ten uitvoer te brengen en we willen deze samenwerking uitbreiden om de kracht van de wijk ten volle te benutten.

Activiteit 3.3.1: Dialoog in Zuid
De afgelopen jaren heeft de gemeente diverse bijeenkomsten met haar partners en bewoners georganiseerd over zorg en welzijn, onder de noemer Dialoog in Zuid. Ook in 2019 worden bewoners betrokken bij de ontwikkeling van zorg en welzijn in hun wijk. We stimuleren de initiatieven van bewoners op dit vlak en ondersteunen hen waar mogelijk om de ontstane ideeën verder te brengen.

Activiteit 3.3.2: Nieuwe bewoners met een GGZ-achtergrond helpen om zich snel thuis te voelen in de buurt
Stadsdeel Zuid organiseert een stadsgesprek over huisvesting van kwetsbare doelgroepen.
Samen met bewoners en partners in de wijk onderzoeken we wat er in de diverse buurten in Zuid voor nodig is om te zorgen dat kwetsbare nieuwe buurtbewoners zich snel thuis voelen in hun omgeving. In 2018 is in een reeks werkateliers met bewoners in de Schinkelbuurt onderzocht hoe kwetsbare en niet-kwetsbare bewoners meer met elkaar in contact kunnen komen. Enkele activiteiten die toen zijn bedacht, willen we uitvoeren in 2019. Voorbeelden hiervan zijn de introductie van buurtmaatjes en het aanbieden van een welkomstpakket aan nieuwe bewoners met een GGZ-achtergrond in de Stadionbuurt. Ook ontstond het idee om buurtbewoners samen ‘spelregels’ te laten opstellen voor een portiek of woonblok, en het plan om een pilot te starten met een buurtcirkel, waarbinnen een gemêleerde groep bewoners elkaar kan ondersteunen.

Prioriteit 4
Meer kansen en weerbaarheid voor kinderen en jongeren

Oud-Zuid kent zowel buurten met zeer welgestelde bewoners als wijken met veel armoede. In de Schinkelbuurt en de Stadionbuurt groeit één op de vijf kinderen op in armoede. We zien bij jongeren uit deze gezinnen verschillende problemen, zoals een moeilijke thuissituatie of eenzaamheid. Maar ook bij jongeren uit rijkere gezinnen zien we problemen. Daar gaat het, naast eenzaamheid, vooral om overmatig drank- en drugsgebruik en depressie.

Wat gaan we doen in 2019?

Doelstelling 4.1
Meer kinderen en jongeren uit gezinnen met een minimuminkomen in de Schinkel- en Stadionbuurt maken gebruik van het culturele, educatieve en sportaanbod

Vooral in de Marathonbuurt wonen relatief veel gezinnen met een laag inkomen. Professionals geven aan dat er in deze gezinnen vaak sprake is van een stapeling van problemen, en veel jongeren in deze buurt hebben te kampen met een moeilijke thuissituatie of eenzaamheid.
Uit cijfers van het gemeentelijke Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS) blijkt dat deze jongeren weinig gebruikmaken van het aanwezige activiteiten- en ondersteuningsaanbod.

Activiteit 4.1.1: Nadere analyse van jongerenproblematiek
We gaan meer aandacht besteden aan jongeren met uiteenlopende problemen, zoals armoede, schulden, GGZ-problematiek en depressiviteit. Dit doen we onder meer in de Marathonbuurt en de Schinkelbuurt. We werken samen met het jongerenwerk van Combiwel, Ouder-Kind Teams en Schuldhulpverlening, om zo een integrale analyse te kunnen maken van de problematiek van jongeren in Oud-Zuid. Op basis van deze analyse bepalen we waarop inzet en verbetering nodig is.

Activiteit 4.1.2: Aanbod van naschoolse activiteiten gericht op brede talentontwikkeling
Het aanbod van activiteiten op het gebied van brede talentontwikkeling wordt op basisscholen Nautilus, Notenkraker en Elout afgestemd met de scholen zelf, zodat de kinderen tijdens de activiteiten na school, spelenderwijs verder kunnen kennismaken met de onderwerpen uit de les. Het gaat om activiteiten op gebieden als techniek, kunst, cultuur en media. De inhoud van de activiteiten is dus gekoppeld aan wat er in de lessen van deze vier scholen wordt aangeboden, maar kinderen van andere scholen zijn ook welkom. De eigen bijdrage die ouders of verzorgers moeten betalen, wordt laag gehouden zodat deze geen belemmering vormt om alle kinderen te laten meedoen.

Activiteit 4.1.3: Ondersteuning van jongerenwerkers
We willen ervoor zorgen dat jongeren met problemen op een laagdrempelige manier in contact kunnen komen met gespecialiseerde hulpverleners. Daarom wordt het jongerenwerk in 2019 versterkt met een GGZ-coach, die ervoor zorgt dat jongeren die dat nodig hebben de weg naar zorg en GGZ-ondersteuning eerder en gemakkelijker kunnen vinden.

Activiteit 4.1.4: Meer voorlichting aan jongeren over schuldhulpverlening
In de Marathonbuurt wonen veel jongeren die onder de armoedegrens leven. Deze jongeren hebben baat bij voorlichting over schuldhulpverlening. Daarnaast starten we in samenwerking met Combiwel een pilot in heel stadsdeel Zuid waarin jongeren met schulden worden begeleid.

Activiteit 4.1.5: Uitbreiding jongerenwerk in de Marathonbuurt
Het activiteitenaanbod van jongerenwerk in de Marathonbuurt wordt uitgebreid. De nadruk komt te liggen op preventie van jeugdcriminaliteit en het weerbaarder maken van meisjes.
Deze activiteiten zijn vooral gericht op jongeren van veertien jaar en ouder. De buurtkamer Argo wordt in samenwerking met Combiwel, jongeren en buurtbewoners geschikt gemaakt voor jongeren en buurtactiviteiten.

Activiteit 4.1.6: City Youth in de Stadionbuurt
City Youth, een organisatie die jongeren koppelt aan ondernemers die een stageplek of baan kunnen bieden, gaat ook werken vanuit de Stadionbuurt. De organisatie legt contact met krachtige ondernemers in Oud-Zuid.

Activiteit 4.1.7: Community art met jongeren
Om jongeren meer te betrekken bij de buurt, gaan we community art inzetten. Kwetsbare jongeren nemen deel aan een kunstproject onder begeleiding van jongerenwerkers en een professional uit de kunst- en cultuursector. De jongeren leren op creatieve wijze problemen aan te kaarten, hun leefomgeving te verbeteren en verbinding te zoeken met andere buurtbewoners. In 2019 gaan we samen met de jongeren verkennen of we de skateplek (de Halve Maan) op het Olympiaplein kunnen opknappen met een 'kunstwerk'. Hiervoor moeten zij draagvlak creëren in de buurt.

Activiteit 4.1.8: Gebiedsgerichte sportstimulering
Sportstimuleringsactiviteiten worden ingezet in de wijken waar uit onderzoek blijkt dat jongeren het minst bewegen. De activiteiten bestaan onder andere uit kennismakingslessen en naschoolse activiteiten van verschillende sporten bij verenigingen. Dit gebeurt in samenwerking met het onderwijs en de sportaanbieders. Ook brengen we financiële regelingen zoals het Jeugdfonds Sport onder de aandacht van de doelgroep.

Doelstelling 4.2
Jongeren zijn weerbaarder tegen de verleidingen van alcohol en drugs en tegen de negatieve aspecten van sociale media

Het gebruik van alcohol en drugs onder jongeren in Oud-Zuid ligt boven het gemiddelde van Amsterdam. Het gaat voornamelijk om jongeren uit welgestelde gezinnen in het Museumkwartier, de Apollobuurt en de Willemsparkbuurt. Dit overmatige middelengebruik leidt vaak tot gezondheids-problemen, schoolverzuim en schooluitval. De jeugdhulpverlening komt moeilijk in contact met deze gezinnen.
Op de bij jongeren populaire sociale media komen cyberpesten, sexting en grooming regelmatig voor, zo geven professionals aan. Groepsdruk speelt hierbij een belangrijke rol, met vaak vervelende gevolgen voor de slachtoffers.
We willen rolmodellen inzetten en jongeren en hun ouders zelf een rol geven bij de aanpak van deze fenomenen. Het doel is dat jongeren zich verantwoordelijk gaan voelen voor hun eigen gedrag en dat ze handvatten krijgen om beter om te gaan met sociale media, sexting en grooming, en drank en drugs.

Activiteit 4.2.1 Voorlichting voor ouders van basisschoolleerlingen
In maart 2019 organiseren het Ouder- en Kindteam, Jellinek en de gemeente een voorlichtings-bijeenkomst over middelengebruik voor alle ouders van leerlingen van groep 8 in stadsdeel Zuid.

Activiteit 4.2.2: Voorlichting over middelengebruik op middelbare scholen
De GGD biedt voorlichting op middelbare scholen over middelengebruik. Dat doen zij in de vorm van verschillende activiteiten, zoals lessen, bijeenkomsten en theatervoorstellingen. We willen middelbare scholieren en de ouders benaderen via het jongerenwerk en via de middelbare scholen.

Activiteit 4.2.3: Voorlichting over sociale media, cyberpesten, sexting en grooming op middelbare scholen

Om seksueel risicogedrag te verminderen biedt Spirit, een instelling voor specialistische jeugdhulp, in het schooljaar 2018/2019 voorlichtingslessen aan voor bovenbouwleerlingen. We gaan scholen benaderen om deze lessen aan hun leerlingen aan te bieden. Spirit zoekt ook naar verdere mogelijkheden om voorlichting te geven over pesten, sexting en grooming. Naast de lessen die op scholen worden gegeven, worden films gemaakt en social media en apps ontwikkeld.

Activiteit 4.2.4: Verdiepend onderzoek naar eenzaamheid onder jongeren

We doen onderzoek naar eenzaamheid onder jongeren. De resultaten zullen in februari 2019 bekend worden gemaakt. Daarna kunnen er met de samenwerkingspartners (preventieve) interventies worden ontwikkeld en geïmplementeerd.

Activiteit 4.2.5: Ondersteunen van specifieke doelgroepen onder mantelzorgers

In de Week van de Jonge Mantelzorgers (eerste week juni 2019) organiseren we diverse activiteiten gericht op erkenning van en waardering voor jonge mantelzorgers. Daarnaast wordt er een bewustwordingscampagne gestart in Oud-Zuid. Om mantelzorgers met een migratieachtergrond meer bekend te maken met de beschikbare ondersteuning, leggen we samen met welzijnsorganisaties contact met migrantenorganisaties in de buurt.

Doelstelling 4.3
Kinderen en jongeren bewegen meer in de openbare ruimte

Uit onderzoek naar sportbeoefening in de stad komt naar voren dat jongeren in Oud-Zuid wel voldoende sporten, maar toch niet aan de beweegnorm voldoen, omdat ze in het dagelijks leven fysiek niet actief genoeg zijn. Daarom willen we de openbare ruimte zo inrichten dat deze meer uitnodigt tot bewegen. Hierbij zullen we de bewoners betrekken.

Activiteit 4.3.1: Samen met bewoners inventariseren waar speelplekken gerealiseerd, aangepast of uitgebreid moeten worden

In de buurten van Oud-Zuid verandert de buurtsamenstelling. Er komen bijvoorbeeld meer jonge gezinnen wonen, waardoor de vraag naar mogelijkheden om buiten te spelen in de openbare ruimte toeneemt. We stimuleren initiatieven uit de buurt, zoals op het Jacob Obrechtplein, de Pieter Lastmankade, de Emmastraat en het Emmaplein.

Activiteit 4.3.2: Onderzoek naar gezond bewegen door 13- tot 18-jarigen

Hoewel jongeren in de groep van 13 tot 18 jaar in Oud-Zuid genoeg deelnemen aan sportactiviteiten, voldoen weinigen van hen aan de landelijke beweegnorm. We onderzoeken hoe we hier verbetering in kunnen brengen.

Activiteit 4.3.3: Jongerenparticipatie stimuleren

We maken een plan om jongerenparticipatie bij specifieke thema's en/of projecten te stimuleren, zoals voor ontmoeting en recreatie. Eind 2018 is door studenten van de Hogeschool van Amsterdam een onderzoek gestart naar manieren om de participatie onder jongeren te bevorderen. Met de resultaten hiervan gaan we in 2019 aan de slag.

fotograaf: Michel Claus'

Prioriteit 5
Nieuw- en verbouw-plannen die goed in de leefomgeving passen

In en rondom Oud-Zuid wordt de komende jaren veel gebouwd en verbouwd. Particuliere eigenaren investeren in hun vastgoed en maken plannen voor het vergroten of veranderen van hun panden. Daarnaast worden in het kader van 'Koers 2025 – Ruimte voor de Stad' plannen voorbereid voor de zuidwestkant van Oud-Zuid:

- **In het Havenstraatgebied worden vanaf 2019 vijfhonderd woningen, een basisschool en voorzieningen gebouwd. De British School zal zich vestigen in het voormalige Huis van Bewaring. Daarvoor is een verbouwing noodzakelijk.**
- **Voor het gebied Verdi (rondom het IJsbaanpad) worden plannen uitgewerkt voor nieuwe woningen aan de kant van de Amstelveenseweg. Aan de kant van de Schinkel komen betere recreatiemogelijkheden en meer groen.**
- **Voor het bedrijventerrein Schinkel worden plannen gemaakt om het gebied te transformeren tot een gemengd woon-werkgebied.**

De ontwikkelingen hebben veel impact op de woonomgeving en dienen dan ook in goede banen te worden geleid.

Wat gaan we doen in 2019?

Doelstelling 5.1
Aandacht voor overlast door bouwwerkzaamheden en veranderingen aan panden

We zien in Oud-Zuid een explosieve toename van het aantal verbouwingen in particuliere woningen en winkelpanden. In sommige straten worden meerdere panden tegelijk verbouwd. Dit geeft naast langdurige geluidsoverlast ook hinder van bouwcontainers, kranen in de straat en gebrek aan parkeerplekken. Daarnaast hebben aan- en uitbouw en het toevoegen van extra verdiepingen gevolgen voor de omliggende woningen en omgeving. Deze ontwikkeling vindt met name plaats in de wijken rondom het Vondelpark.
We werken aan aanpassingen in enkele bestemmingsplannen en aan beleidsregels voor veelvoorkomende bouwplannen die afwijken van de geldende bestemmingsplannen. Daarnaast gaan we onderzoeken hoe we deze vormen van overlast kunnen beperken, bijvoorbeeld door aanpassingen in de vergunningverlening. Het streven is om eigenaren de kans te bieden hun panden te verbeteren en uit te breiden, zonder dat dit ten koste gaat van de omgeving. We zijn in gesprek met bewonersgroepen over de overlast en de gevolgen van verbouwingen.
Ook voor de overlast door bouwwerkzaamheden in het Havenstraatgebied en het bouwproject van de British School nemen we maatregelen.

Activiteit 5.1.1: Met bewoners in gesprek over bereikbaarheid en veiligheid
In het Havenstraatgebied en langs de Amstelveenseweg worden in 2019 verschillende bouwwerkzaamheden uitgevoerd. Samen met bewoners en ondernemers gaan we kijken wat de beste oplossingen zijn om de bereikbaarheid en veiligheid te behouden en de overlast te beperken.

Activiteit 5.1.2: Overlast door particuliere verbouwingen beperken
We gaan binnen de regelgeving en het beleid kijken hoe we bestaande instrumenten beter kunnen inzetten om de overlast tijdens de bouw meer in te perken. Zo willen we ervoor zorgen dat de uitvoerende partijen (aannemers) beter gaan communiceren met de omwonenden. Ook stellen we het bestaan van een veiligheidsplan als voorwaarde bij het toekennen van de bouwvergunning. De toezichthouders van de gemeente zullen waar nodig meer aandacht besteden aan geluidsoverlast en overschrijdingen van werktijden door aannemers. Ook zullen we bij de verlening van ontheffingen, opbreek- of objectvergunningen nauwkeuriger kijken naar het effect ervan op de omgeving. Het kan dan bijvoorbeeld voorkomen dat een aanvrager een objectvergunning niet krijgt, omdat er anders te veel bouwactiviteiten tegelijk plaatsvinden, en dat de betreffende persoon wordt geadviseerd de objectvergunning voor een latere periode aan te vragen.

Doelstelling 5.2
Oud-Zuid is goed bereikbaar en biedt ruimte aan openbaar vervoer en langzaam verkeer

Met investeringen en herinrichtingen willen we Oud-Zuid bereikbaar houden voor openbaar vervoer en langzaam verkeer.
De komende jaren wordt er veel gebouwd in Oud-Zuid: Zuidas breidt uit in de richting van het IJsbaanpad (gebied Verdi), het Havenstraatgebied wordt ontwikkeld en het Schinkelkwartier wordt getransformeerd tot een gemengd woon-werkgebied. De nieuwe gebieden dienen goed bereikbaar te zijn voor auto- en langzaam verkeer, maar ook met het openbaar vervoer. Bovendien is een goede verkeersverbinding met de westzijde van de stad van belang. Daarom onderzoeken we de mogelijkheid om een brug aan te leggen over de Schinkel.

Activiteit 5.2.1: Bereikbaarheid bewaken bij de ontwikkeling van Verdi, Havenstraat en Schinkelkwartier

Voor het uitbreidingsgebied van Zuidas ('Verdi') wordt onderzocht welke maatregelen genomen kunnen worden om de doorstroming op het kruispunt van de Amstelveenseweg met het IJsbaanpad en op het IJsbaanpad zelf te bewaken.
In 2019 vinden ook bouwwerkzaamheden plaats aan het voormalige Huis van Bewaring, binnenkort de British School of Amsterdam, en voorbereidende werkzaamheden (sloop en sanering) aan het Havenstraatterrein. Er worden oplossingen uitgewerkt om de bereikbaarheid en verkeersveiligheid voor voetgangers, fietsers, auto's en openbaar vervoer te bewaken, zowel tijdens als na de bouw.
In 2019 zal de gemeente een keuze maken op het gebied van het openbaar vervoer en de fietsbereikbaarheid van het Schinkelkwartier. Onderzoek heeft uitgewezen dat door de ontwikkeling van het huidige Schinkelbedrijventerrein de noodzaak ontstaat voor een tramverbinding naar het centrum. De gemeente, het GVB en de vervoerregio onderzoeken hoe en waar deze verbinding moet komen te liggen. Ook de bereikbaarheid per fiets moet beter worden. Onderzocht wordt of er een of meer verbindingen over de Schinkel kunnen komen. Belanghebbenden worden bij het onderzoek en de uitwerking van de plannen betrokken.

Activiteit 5.2.2: Verkeersveiligheidsmaatregelen tijdens de herinrichting van het Haarlemmermeercircuit en de Amstelveenseweg

In 2019 worden de Amstelveenseweg en het Haarlemmermeercircuit heringericht. Op de rotonde krijgt voortaan het noord-zuidverkeer voorrang op het oost-westverkeer. Dit moet de doorstroming van het autoverkeer verbeteren, zonder dat de veiligheid van fietsers en voetgangers in het gedrang komt. We controleren hoe de verandering in de praktijk uitpakt.

Doelstelling 5.3
Meer woningen voor ouderen en een passend voorzieningenaanbod voor de buurt

In Oud-Zuid bestaat een tekort aan geschikte woningen voor ouderen, terwijl het aantal ouderen de komende jaren flink zal toenemen. Daarnaast is gebleken dat de maatschappelijke voorzieningen die de wijken bieden niet altijd aansluiten op de vraag. Er is bijvoorbeeld behoefte aan meer ontmoetingsplekken en gezondheidsvoorzieningen, waaronder huisartsenprakijken. Bij zowel herontwikkeling van bestaande buurten als de bouw van nieuwe buurten is het realiseren van een passend voorzieningenaanbod dan ook een van de speerpunten.

Activiteit 5.3.1: Behoud sportvoorzieningen in het gebied Verdi
In het gebied waar de nieuwe woonwijk Verdi zal verrijzen, liggen belangrijke sportfaciliteiten. We vinden het van belang dat het sportaanbod op peil blijft. In 2019 kijken we hoe we dat streven kunnen inpassen in de nieuwe ontwikkelingen.

Activiteit 5.3.2: Ontwikkeling van een basisschool en voorzieningen voor ouderen en jongeren in het Havenstraatterrein
In 2019 wordt het programma voor de indeling van het Havenstraatgebied verder ingevuld. Hierin wordt ruimte gereserveerd voor een basisschool en een ontmoetingsruimte voor zowel ouderen als jongeren. Ook onderzoeken we of er ruimte is voor een huisartsenpraktijk.

Activiteit 5.3.2: Verkenning benodigde maatschappelijke voorzieningen Schinkelkwartier
In de projectnota voor het Schinkelkwartier, die begin 2019 verschijnt, zal onder meer een programma voor maatschappelijke voorzieningen worden opgenomen. Daarbij wordt rekening gehouden met een toekomstige transformatie van het bedrijventerrein Schinkelhaven naar een gemengd gebied waar ook wordt gewoond. We verkennen welke maatschappelijke voorzieningen in de toekomst nodig zullen zijn in dit gebied.

Activiteit 5.3.4: In transformatieprojecten kansen benutten voor maatschappelijke voorzieningen
Regelmatig krijgen panden in de stad een andere bestemming: een kantoorpand wordt bijvoorbeeld omgezet naar een pand waar gewoond mag worden. In de transformaties van panden aan het Surinameplein en het Valeriusplein en in het oude KPN-gebouw aan de Hobbemakade wordt ruimte gereserveerd voor maatschappelijke voorzieningen.

Doelstelling 5.4
Bewoners en ondernemers worden in een vroeg stadium bij gebiedsontwikkeling betrokken

We willen voorkomen dat nieuw te verrijzen woon- en werkbuurten eilandjes op zich gaan vormen. Er moet een verbinding zijn met de bestaande omliggende wijken. Daarom gaan we bewoners van de omliggende buurten en andere belanghebbenden in een vroeg stadium bij de plannen betrekken en geven we hun zo mogelijk een stem.

Activiteit 5.4.1: Voortzetting participatietraject Verdi

In het voorjaar van 2018 is voor de herontwikkeling van het uitbreidingsgebied van Zuidas (Verdi) een participatietraject georganiseerd. De uitkomsten van dit traject worden verwerkt in het vervolgtraject, dat uit meerdere fases bestaat. Begin 2019 organiseert de gemeente een bijeenkomst waarin de gemaakte keuzes en afwegingen voor de belanghebbenden in het gebied worden toegelicht.
Na de besluitvorming van de eerste fase, rond de zomer van 2019, zal wederom een bijeenkomst georganiseerd worden over de overige deelplannen.

Activiteit 5.4.2: Participatietraject voor het Schinkelkwartier

De projectnota voor het Schinkelkwartier zal samen met de bewoners en ondernemers in het gebied worden opgesteld. Belanghebbenden in het gebied wordt gevraagd naar hun ideeën over de toekomst van het gebied. Daarnaast publiceren we de plannen op een digitaal platform, zodat mensen kunnen meedenken en meepraten over de ontwikkeling van het gebied.

Activiteit 5.4.3: Participatietraject bestemmingsplan Hoofddorpplein- en Schinkelbuurt

In 2018 zijn we gestart met de participatie voor de Nota van Uitgangspunten van het bestemmingsplan Hoofddorpplein- en Schinkelbuurt. Met dit doel worden een online enquête en bijeenkomsten gehouden. De resultaten worden verwerkt in de definitieve Nota van Uitgangspunten, die begin 2019 wordt vastgesteld.

Prioriteit 6
Aandacht voor bijzondere plekken: Museumplein en Vondelpark

De internationaal bekende musea, het Concertgebouw, het Vondelpark en een aantal hoogwaardige winkelstraten in Oud-Zuid leveren een belangrijke bijdrage aan de culturele en economische waarde van de stad. We zien al enkele jaren dat het centrummilieu zich uitbreidt naar Oud-Zuid, wat veranderingen in het horeca- en winkelaanbod met zich meebrengt. Het Museumplein is de culturele kern van Amsterdam en het aantal bezoekers is de laatste jaren enorm gestegen.
Het Vondelpark, het bekendste park van Amsterdam, is een populaire verblijfs- en ontmoetingsplek. De bezoekersaantallen zullen nog verder toenemen, want in een zich verdichtende stad vervullen parken een belangrijke rol als gelegenheden voor buitenrecreatie. We zetten ons ervoor in om beide locaties aantrekkelijk te houden voor een breed en divers publiek en gebruik.

Wat gaan we doen in 2019?

Doelstelling 6.1
Het Museumplein heeft de uitstraling die past bij de status als cultureel centrum

Het Museumplein verdient een hoogwaardig ingerichte openbare ruimte met een aantrekkelijke uitstraling. Speerpunten zijn: uniformiteit en goed onderhoud. We willen de inrichting van de omliggende straten afstemmen op de inrichting van het plein zelf. De Kansenkaart Museumplein dient hierbij als leidraad.

Activiteit 6.1.1: Verbindingen voor voetgangers en fietsers rond het Museumplein verbeteren

We gaan in enkele straten in de omgeving van het Museumplein verbeteringen aanbrengen voor voetgangers en fietsers. Zo zal de Honthorststraat beter worden ingericht voor de voetgangers die vanaf de halte van de Noord/Zuidlijn aan het Weteringcircuit via de Jacob van Campenstraat naar het Museumplein lopen.
De Gabriel Metsustraat en de Johannes Vermeerstraat worden de komende jaren ook verbeterd voor onder meer voetgangers en fietsers.
Daarnaast onderzoeken we hoe het vastgestelde ontwerp van het Weteringpark, dat voorziet in een verbinding over de Singelgracht en een verbeterde wandelroute langs de Singelgracht/ Stadhouderskade, kan worden aangesloten op het Museumplein zelf. Hiervoor zullen in 2019 de eerste uitwerkingen gemaakt worden.

Activiteit 6.1.2: Verdere uitwerking kansenkaart Museumplein

In 2018 is samen met de instellingen en ondernemers rond het Museumplein een kansenkaart opgesteld, waarop is aangegeven met welke maatregelen de inrichting en het gebruik van de openbare ruimte kunnen worden verbeterd. In vervolg daarop staat er voor 2019 een aantal acties op de agenda. Zo willen we een integraal ontwerp voor het Museumplein opstellen, waarin onder meer veiligheidseisen worden opgenomen, en willen we de nieuwe tramhalte aan de Paulus Potterstraat voorzien van kunst. Ook gaan we aan de slag met het idee om een commissie aan te stellen die de kwaliteit van het plein in brede zin gaat bewaken. We bekijken welke rol, samenstelling en bevoegdheden deze kwaliteitscommissie zou moeten krijgen.
Tot slot verkennen we de mogelijkheden voor een tweede fietsstraat in de Van Baerlestraat (als onderdeel van het traject Ceintuurbaan-Bilderdijkstraat). Bij al deze stappen worden de omwonenden betrokken.

Doelstelling 6.2
Een leefbaarder, aantrekkelijker en toekomstbestendig Vondelpark

Het Vondelpark trekt steeds meer bezoekers: Amsterdammers en toeristen, picknickers en sporters, fietsers en voetgangers. Dit intensieve gebruik leidt tot slijtage en verloedering. Het is onze ambitie om het Vondelpark een kwaliteitsimpuls en een hoogwaardige uitstraling te geven. De ondernemers in het park streven naar een duurzaam park en zoeken daarbij naar innovatieve oplossingen.
Bij het ontwikkelen van plannen en het doorvoeren van maatregelen gebruiken we de Kansenkaart Vondelpark als leidraad. Deze kansenkaart is in 2018 in samenwerking met betrokken partijen rond het park opgesteld.

Activiteit 6.2.1: Onderzoek naar verdere kwaliteitsverbetering van het Vondelpark

Het Vondelpark wordt zo intensief gebruikt dat het risico op slijtage groot is. Stedelijk is er een basiskwaliteitsniveau voor de parken bepaald maar betrokken partijen zoals ondernemers en belangengroepen zijn van mening dat het Vondelpark een hoger onderhoudsniveau verdient. In 2019 gaan we samen met hen onderzoeken hoe we het kwaliteitsniveau kunnen verhogen, en wat zijzelf kunnen bijdragen om dit doel te bereiken.
De Kansenkaart Vondelpark bestrijkt ook aspecten zoals betere verlichting in het park, verharding van de voetpaden, verbetering van de huisvesting van het openluchttheater VOLT en de verbetering van fietspaden. We gaan verkennen hoe we deze punten verder kunnen oppakken, bijvoorbeeld met een verlichtingsplan, een haalbaarheidsstudie voor de verkeersstromen in het park en onderzoek naar de verbetering van de verharde paden in het park. Ook gaan we in 2019 de bebording in het park verbeteren.

Activiteit 6.2.2: Onderzoek naar beter gespreide programmering voor de beschermde natuurgebieden in het park

We gaan onderzoeken of de toegankelijkheid van de beschermde natuurgebieden in het Vondelpark – de Koeweide en Schapenweide – verruimd kan worden. Deze gebieden worden af en toe bezocht door schoolklassen en bezoekersgroepen. Voor het behoud van de flora en fauna is in het verleden gekozen om ze slechts incidenteel open te stellen. We willen samen met de partners (Natuur&Milieuteam en de Vrienden van het Vondelpark) onderzoeken of deze gebieden meer publiek toegankelijk gemaakt kunnen worden met behoud van de kwaliteit en bescherming van de natuur.

Activiteit 6.2.3: Verminderen belangenconflicten tussen gebruikersgroepen

In het Vondelpark zijn verschillende plekken die door meerdere gebruikers met conflicterende belangen worden gebruikt, zoals bootcampers en kinderen bij het pierenbadje of speelveldje.
We gaan verkennen hoe we het gebruik van deze plekken meer in harmonie kunnen laten plaatsvinden, onder meer door gesprekken te voeren met de bootcampers, regelgeving aan te passen en te verduidelijken en waar nodig handhavers in te zetten.

Activiteit 6.2.4: Samenwerking met en tussen belanghebbenden uitbreiden

Bij het Vondelpark zijn vele belangengroepen betrokken, waar de gemeente al jaren mee samenwerkt. Met hun denk- en daadkracht leveren ze een belangrijke bijdrage aan de ontwikkelingen in het park. Daarom gaan we verkennen of er een publiek-private samenwerkingsconstructie mogelijk is waarbij partijen bijdragen aan een hoger onderhoudsniveau en aan voorzieningen in het park, zoals meubilair en beplanting.

Activiteit 6.2.5: Verduurzaming van het park

De belangengroepen, de ondernemersvereniging en de gemeente willen van het Vondelpark een duurzaam en innovatief park maken. We inventariseren welke duurzaamheidsmaatregelen genomen kunnen worden, bijvoorbeeld op het gebied van afval en recycling en verlichting.